

Mötesanteckning

Datum 2024-08-20

Klockan: 14.00-15.00

Plats: Teams

Samlingsforum samtal – senaste nytt inom hantering, packning och transport

I maj 2024 hölls två betydelsefulla konferenser i USA som fokuserade på hantering, packning och transport av kulturföremål. Dessa konferenser lyfte fram nya insikter och trender som är relevanta för alla som arbetar med samlingar i Sverige. På detta Samlingsforum samtal fick vi hör reflektioner från några av de som var med.

Toward Art in Transit 2.0, Salt Lake City 20-24 maj

Cecilia Isaksson (konservator på Kungliga biblioteket) och *Lisa Swedberg* (chef för papperskonserveringen på Stiftelsen Föremålsvården i Kiruna) deltog i symposiet "Toward Art in Transit 2.0". Där höll de ett föredrag om NKF-S transportgrupps aktuella arbete med kravspecifikation för transporter, som syftar till att göra samlingar tillgängliga på ett mer socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt. Arbetsgruppen har tagit fram två verktyg, "Transporttriangeln" och en matris för "stabilitet-unicitet". På Samlingsforum samtal fick vi höra deras presentation på svenska. För att ta del av power-point-presentationen och mycket annat material från arbetsgruppens arbete, se länk till NKF-S transportgrupps webbsida nedan.

Om Art in Transit

Art in Transit var en tongivande konferens som hölls i Storbritannien 1991. Många studier och publikationer kom från och efter den konferensen och har refererats till över åren. År 2022 insåg man dock att det började hända saker kring hållbarhetsfrågorna. Man ville också ha in andra typer av samlingar än konstsamlingar i diskussionerna. Det var därför Art in Transit 2.0 anordnades. Många av de som var med 1991 var med även nu.

Det är oklart om det kommer någon publikation från konferensen, men eftersom det delades många länkar till olika studier och annat material som är bra att samla, efterfrågades en plats för detta. Samarbete mellan olika yrkesgrupper blir allt vanligare. Dialoger förs nu till exempel mellan grupperna ICOM-CC (som främst samlar konservatorer) och PACCIN (som främst samlar konsthantare) bland annat om att ha en gemensam workshop/försymposium innan ICOM-CC-konferensen i Oslo 2026. Man är intresserad av att fortsätta med hållbarhetsspåret och vill även ta upp vad som händer på området i Asien, Afrika och Sydamerika.

På Samlingsforum samtal reflekterade Cecilia och Lisa kring några saker som berördes och diskuterades på Art in Transit 2.0:

- Uttrycket "slow exhibitions" användes. Samlingar behöver transporteras för att tillgängliggöras, men man behöver hitta mer hållbara arbetssätt, som att låta utställningar stå längre perioder och hitta nya platser att ställa ut på, som till exempel i köpcenter.
- Flest risker ligger i hanteringsfasen. Tankar om att man ibland kanske är onödigt försiktig lyftes. Det behövs policyer på högre nivåer som tar upp varför samlingarna ska transporteras och vad man har för vilja med samlingen.
- En kommentar var att statliga utställningsgarantier, som har tillkommit för att underlätta tillgängliggörandet, kanske nu istället bygger murar, om kraven blir för höga.
- Föremål klarar en viss mängd vibrationer under sin livslängd. Olika åsikter fanns om vibrationskador kan återställas eller inte.
- Det kan behövas längre ledtider – att man får acceptera att vänta lite längre, för att få ihop en full bil vid transport.
- Covid och klimatkrisen har förändrat spelreglerna för kurirer. Det fanns olika åsikter om så kallade virtuella kurirer, där man följer föremålets färd via en skärm istället för att vara på plats. Initiativ för att organisera lokala kurirer (Bookend Courier) som möter upp på slutdestinationen presenterades också.
- I Kanada finns transportbilar som kan hålla temperaturen i flera dagar i kalla utomhustemperaturer. Detta finns inte i så stor utsträckning inom konsthantering i Sverige. I Kanada kan de inte förlita sig lika mycket på att kunna åka in i någon annans garage över natten. Kanadensiska och amerikanska speditörer ägnar sig inte lika mycket åt packning och lådbygge som svenska speditörer.
- Det uppkom diskussioner kring hur länge plastpackmaterial kan återanvändas, utan att det blir sämre som stötdämpare.
- I Nordamerika verkar man inte återanvända transportlådor lika mycket som i Sverige. Platsbrist uppgavs som skäl.
- Möjligheten till sjöfrakt över havet diskuterades. Dagens regler är inte anpassade för kulturarv och försvårar sådana transporter idag.
- I Tyskland finns regler som gör företag ansvarig för det packmaterial som används och är skyldiga att återvinna det.
- Registratorer som yrkeskår är mycket mer synliga och involverade i packningsarbete i Nordamerika.

PACCIN - Preparators Conference, Kansas City 15-17 maj

Pär Lindblom, chef för konsthantarna på Nationalmuseum, deltog i PACCIN Preparators Conference under temat "Looking Back/Moving Forward".

Om PACCIN

Organisationen PACCIN bildades 1997 för att synliggöra konsthantaren och stärka konsthantarnas röst på museerna i USA. Man jobbar för att få konsthantare, som ofta är praktiskt lagda utan akademisk utbildning, att göra presentationer på konferenser. Man har lagt fokus på att dela med sig av praktisk kunskap, istället för att det behöver ske genom perfekta presentationer. Idag jobbar man mycket tillsammans med andra yrkesgrupper samt med mångfalds- och inkluderingsfrågor.

Pär lyfte några av programpunkterna på konferensen:

- Studiebesök i en kalkstengruva som användes som passivmagasin för kulturföremål. Tack vare det naturligt stabila klimatet i gruvan behövdes ingen aktiv klimatstyrning, vilket minskade energikostnaderna och bidrog till hållbarheten.
- Studiebesök på ett miniatyrmuseum med diskussioner kring mount making.
- Diskussioner kring olika transportlådor och vad som är bäst ur hållbarhetssynpunkt. Det kanske inte alltid är de lådor som lyfter fram i sin reklam att de är hållbara som är de bästa ur det avseendet. Det beror på hur de används. Det är skillnad på om det står att något återvinns eller om det är återvinningsbart.
- 3D-teknik för förpackningar och mount-making.
- Fackföreningar och arbetsmiljö.
- Jämställdhet mellan könen. I USA har konsthantare ofta varit vita män, vilket ibland har skapat en machokultur kring tunga lyft och arbetsmiljö. Det har påverkat vilka man har släppt in i yrket och motverkat jämställdhet och mångfald. Det kan finnas vissa paralleller till hur det har sett ut/ser ut i Sverige.
- Värdiga förpackningar vid repatriering.
- Museifyttar.
- Praktiska lösningar kring hur man kan lyfta tunga glashuvar och textilier.

- En reflektion att det på PACCIN-konferenserna oftast tas upp det extremt storslagna eller det allra minsta. Mellanregistret och det vanliga tas inte upp i lika stor utsträckning.

Sammantaget visar dessa två konferenser att det finns ett starkt internationellt engagemang för att förbättra och professionalisera hanteringen och transporten av kulturföremål. Samarbete, utbildning och kunskapsutbyte är nyckeln till att möta de utmaningar som finns kring bland annat hållbarhetsfrågorna, och det är viktigt att branschen i Sverige fortsätter att delta aktivt internationella forum och diskussioner för att hålla oss uppdaterade om de senaste trenderna och forskningen inom området.

Länkar

Towards Art in Transit 2.0 Symposium abstracts:

<https://aic52ndannualmeeting2024.sched.com/event/1XGrW>

Konserveringspodden. Kulturarv i rörelse – rapport från Art in Transit:

<https://podcasts.apple.com/se/podcast/kulturarv-i-r%C3%B6relse-rapport-fr%C3%A5n-art-in-transit/id1439416472?i=1000663640851>

NKF-S arbetsgrupp för hållbara transporter, med power point från föredraget:

<http://www.nkf-s.se/transporter.html>

<http://www.nkf->

s.se/uploads/5/1/7/3/51739425/2024_aic_transit_symp_schedule_20240522.pdf

Vibratory impacts of music and transport on museum collections:

<https://online.flippingbook.com/view/1044278564/>

PadCAD – protective cushions for shipment:

<https://app.pch.gc.ca/application/padcad/index.app?lang=en>

PACCIN:

<https://www.paccin.org/content.php?62-Materials>

<https://www.paccin.org/content.php?443-Call-for-Speaker-Presentation-Submissions>